NAXÇIVANIN ŞƏHİD ÖVLADLARI: MƏMMƏD MƏMMƏDOV

Vətənpərvərliyin ən ali məqamı şəhidlikdir. Bu ucalığa yüksələnlərin ömür yolu nə qədər qısa olsa da, şərəfli və örnək sayılır. Qəhrəmanlıq bir anın bəhrəsi deyil, xarakterin, tərbiyənin, mənəvi yaddaşın gücü ilə diktə olunan keyfiyyətdir. O, elə bir keyfiyyətdir ki, onun mahiyyətində təsadüf adlanan heç nə yoxdur. Müxtəlif məqamlarda bizi düşündürən, narahat edən, ağladan, sevindirən, mənəviyyatımıza yeni çalarlar qatan, bəzən də bizi sərtləşdirən hadisələrlə rastlaşırıq və bu, bizim həyat yolumuzun, ömrümüzün mənasını, mahiyyətini təşkil edir. Sözsüz ki, bu olaylar, bu hadisələr içərisində bizi daha çox düşündürən, mübariz edən dərdlərimiz, acı kədərimiz, bir də qəhrəmanlıqlarımız olur.

Azərbaycanın bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin ömür yolu hər bir azərbaycanlıya, hər bir Azərbaycan gəncinə örnəkdir. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı öz milli qəhrəmanlarını tanımalı, onların keçdiyi həyat yolundan çox şeyləri öyrənməlidir. Torpaqlarımızın qorunması, Vətənimizin müdafiəsi uğrunda canından, qanından keçərək şəhidlik zirvəsinə ucalmaq ən böyük şərəf və qürurdur. Bu zirvəyə yol ancaq Vətəni, Torpağı, Milləti canından artıq sevməkdən keçir. Bu bir ulu yoldur və şəhidlərimiz adlarını Vətənimizin, dövlətimizin tarixinə qızıl hərflərlə yazmaq kimi bir şərəfə nail olublar.

Azərbaycanın elə bir bölgəsi, elə bir kəndi tapılmaz ki, orada bir şəhid məzarı olmasın. Onları yaşatmaq və tanıtmaq hər kəsin vətəndaşlıq borcudur. Belə şəhidlərdən biri də ki, həmişə qürur duyduğum və övladı olduğum üçün iftixar hissi keçirdiyim, məzarı Şərur rayonunun Danyeri kəndində olan və qəhrəmanlıq mücəssəməsi kimi gənclərə nümunə olan atam Məmməd Məmmədovdur.

Məmməd Əli oğlu Məmmədov 1 may 1949-cu ildə Şərur rayonunun Danzik kəndində anadan olmuşdur. 1956-cı ildə həmin kənddə orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuş, 1966-cı ildə bitirmişdir. 1969-1971-ci illərdə hərbi xidmətdə olmuşdur. Atam uzun illər Şərur rayon 6 nömrəli mexanikləşdirilmiş səyyar dəstəsində sürücü işləyib. 6 övlad atası idi və həyatının ən gözəl çağları da məhz ölkənin ən ağır dövrlərinə təsadüf etmişdir. Elə bir dövr ki, məkrli düşmənlər digər torpaqlarımızla yanaşı, Azərbaycanın ayrılmaz parçası olan Naxçıvana göz qoyur, bu tarixi diyarı işğal etmək istəyirdilər.

20 Yanvar faciəsi ərəfəsində hiyləgər düşmən Naxçıvan Muxtar Respublikasını işğal planlarını həyata keçirməyə cəhd göstərirdi. Belə ki, 1989-cu il dekabrın 14-də ermənilər tərəfindən güclü atəşə tutulan Sədərək, Günnüt və Havuş kəndləri 1990-cı il yanvarın 19-da səhər saat 11 radələrindən etibarən daha intensiv hücumlara məruz qaldı. O vaxt ermənilər əsas qüvvələrini Sədərək istiqamətinə yönəltmişdilər. Həmin gün Sədərək ilk dəfə top atəşinə tutuldu. Ermənilərin yanvarın 19-da ciddi cəhdlə bütün istiqamətlərdə muxtar respublikaya hücum etməsi isə onu göstərirdi ki, xain qonşularımız Bakıya qoşun yeridiləcəyindən və bununla da Naxçıvanın köməksiz qalacağından xəbərdar olublar. Bu isə SSRİ rəhbərliyinin çirkin planının tərkib hissəsi idi. Naxçıvanlılar qədim diyarın müdafiəsi uğrunda yumruq kimi birləşdilər. Həmin ərəfədə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şərur rayonunun Kərki kəndi SSRİ Müdafiə Nazirliyinin 7-ci ordusunun köməyi ilə ermənilər tərəfindən işğal olundu. Kərki və Sədərəyin müdafiəsi uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olanların sayı saatbasaat artırdı. Məmməd Məmmədov, Məhərrəm Seyidov, Etibar Əhmədov, Abbasəli Nəzərəliyev, İdris Məmmədov kimi igidlər ağır döyüşlərdə qəhrəmancasına həlak oldular. Bütün bunlara baxmayaraq, ermənilər gözləmədikləri müqavimətə rast gəldilər və Sədərəyin müdafiə xəttini keçə bilmədilər. Naxçıvanlılar bir yumruq kimi birləşərək qədim diyarın müdafiəsində iştirak etdilər. Bu vəziyyət sovet rəhbərliyini də çaş-baş saldı.

Həmin günlərdə silah-sursat az olsa da, naxçıvanlılar bir addım belə geri çəkilmək barədə düşünmürdülər. Hər kəsin ümumi fikri bu idi ki, sona qədər döyüşəcək, ölsək də, bir qarış torpağı düşmənə verməyəcəyik. Belə də oldu.

Qeyd etdiyimiz kimi, yanvarın 18-dən 19-na keçən gecə baş verən döyüşlərdə ən böyük problem silah çatışmazlığı idi. Əhali müdafiə olunmaq üçün silaha böyük ehtiyac duyurdu. Əldə olan silah isə əsasən ov tüfəngləri idi. İlk köməyə Ordubad və Şərur rayonlarından 40 könüllü gəldi. Həmin könüllülərdən biri də atam Məmməd Məmmədov idi. Evdən çıxanda təlaşla “ata, hara gedirsən”, - deyə soruşduqda, “bala, sizin hamınızı, kəndimizi, torpaqlarımızı qorumağa gedirəm. Mən getməsəm, o getməsə, bəs kim qoruyacaq bu torpaqları?” cavabını aldıq. 2 gün, 2 gecə ön cəbhədə döyüşən atam 19 yanvar 1990-cı ildə təxminən axşam saat 6 radələrində qərargah raketlərlə atəşə tutulan zaman qəhrəmancasına şəhid oldu. Büstü Danyeri kənd orta məktəbinin yanında qoyulub.

Bir şəhid övladı olaraq yaşadığımız bu dünyadan haqq və əbədiyyət dünyasındakı atama qürurla səslənirəm: “Şəhid atam! Bütün yüksəkliklərdən ucada dayanan bir zirvə var: Şəhidlik zirvəsi. Bu zirvəyə qalxmaq isə hər kəsə nəsib olmur. Yalnız müqəddəs amallar uğrunda vuruşan, qorxu nə olduğunu bilməyən, Vətən və xalq yolunda canını fəda etməkdən çəkinməyən cəsarətli, ləyaqətli, qeyrətli insanlar yüksələ bilərlər bu müqəddəs zirvəyə. Bu yüksəkliyə ucalan insanlar ölmürlər, əksinə ölümləri ilə bir əbədilik qazanırlar. Sizlərin Vətən olan sevginiz bir örnəkdir. Sən və sənin kimi neçə-neçə şəhidlərimizin Vətənə olan sevgilərini örnək göstərməklə gənclərimizin vətənpərvər ruhda tərbiyə olunmasında bir addım atmış olarıq. Rahat uyu!”

Vaxtilə Naxçıvanın müdafiəsində öz sözünü demiş tarixi türk diyarı Naxçıvan bu gün də igid, qəhrəman əsgərlərimiz tərəfindən göz bəbəyi kimi qorunur. Burada xidmətin günün tələbləri səviyyəsində təşkili üçün hər cür şərait yaradılıb, maddi-texniki baza tələb olunan səviyyədə möhkəmləndirilib, həyata keçirilən kompleks tədbirlər hərbçilərin döyüş qabiliyyətinin və mənəvi-psixoloji səviyyəsinin yüksəlməsinə səbəb olub. Doğma Naxçıvanımızın keşiyində dayanan Əlahiddə Ümumqoşun Ordu bu gün istənilən hərbi vəzifəni yerinə yetirmək qüdrətindədir.

Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin dediyi kimi: “Ordu quruculuğu sahəsində aparılan islahatlar, Naxçıvanda Əlahiddə Ordunun yaradılması, bu ordunun ən müasir silah-sursat, texnika ilə təchiz edilməsi bizim dövlət siyasətimizdir. Naxçıvanın hərbi potensialı böyük dərəcədə möhkəmlənmişdir. Naxçıvan ordusu bu gün güclü ordudur. Naxçıvan ordusunun hərbi texnika ilə təminatı ən yüksək səviyyədə təşkil edilir. Bu da təbiidir, çünki Naxçıvan strateji yerdə yerləşir. Naxçıvan blokada şəraitində yaşayır və belə olan halda Naxçıvanın döyüş potensialı ən yüksək səviyyədə olmalıdır”.

Bu gün 1990-cı illərdə baş verən hadisələrin yenidən təkrarlanması mümkün deyil. Çünki bu gün Naxçıvan əvvəlki kimi təklənmiş, unudulmuş Naxçıvan deyil. Bu gün Naxçıvan sürətlə inkişaf edən, vətənpərvərlik yanğısı ilə yenidən ucaldılan, düşmənə göz dağına çevrilən qüdrətli Naxçıvandır!

✍ **Zamin Məmmədov,**
Naxçıvan MR Gömrük
Xidməti polkovnik-leytenantı

2020.- 17 yanvar.- S.7.